

2022

Actualisatie ecologische beoordeling

*Een actualisatie van de ecologische beoordeling van de
uitbreiding van bedrijventerrein Betterwird te Dokkum*

Actualisatie ecologische beoordeling

Een actualisatie van de ecologische beoordeling van de uitbreiding van bedrijventerrein Betterwird te Dokkum

Earnewald, mei 2022

In opdracht van:

Gemeente Noardeast-Fryslan

H.J. Schoonhoven

T 06-34210504

h.schoonhoven@noardeast-fryslan.nl

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 0622600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur en veldwerkzaamheden:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Tel.: 0610570211

Email: janbrandtwiersma@gmail.com

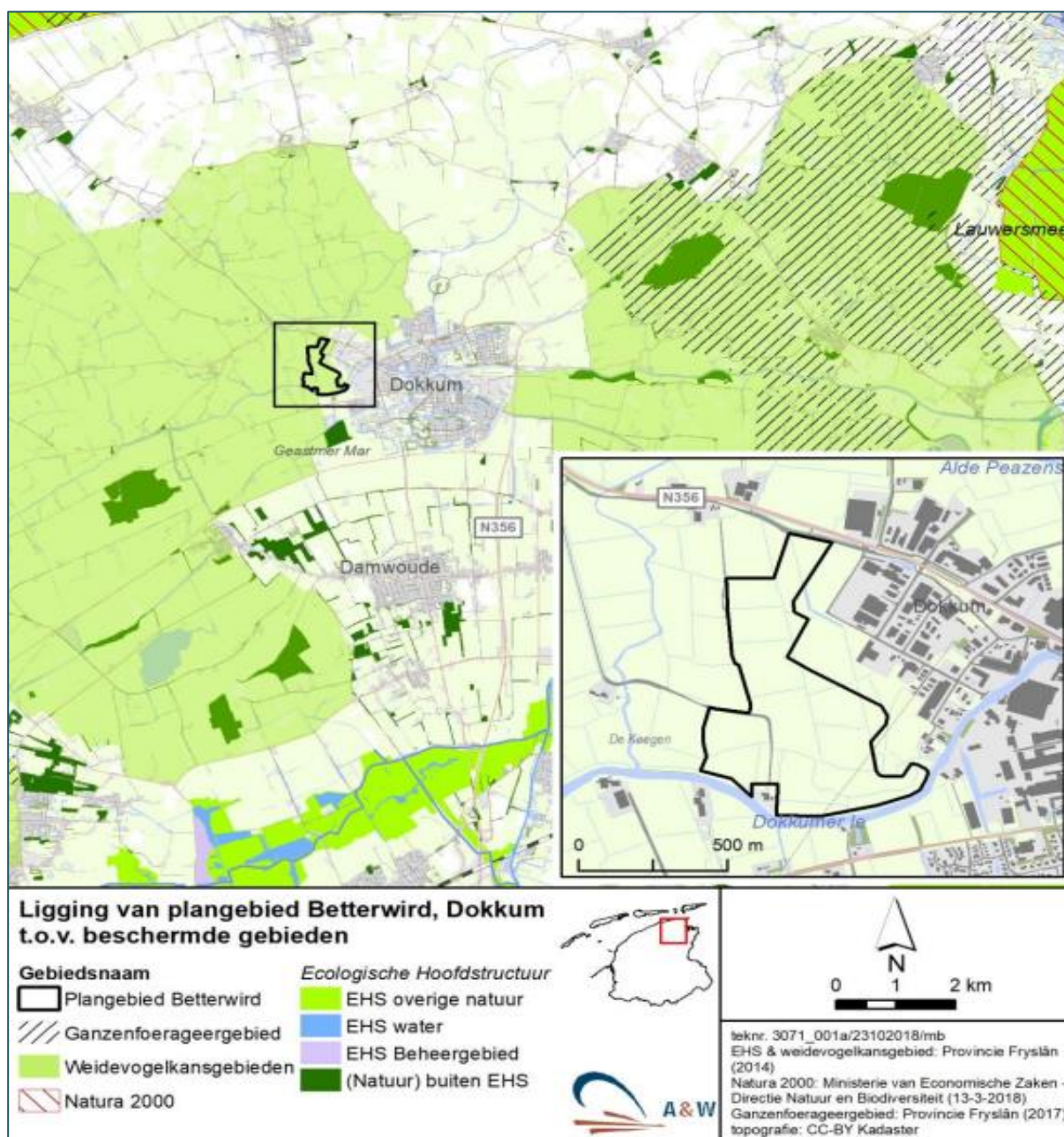
Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.2 Doel.....	5
1.3 Plan- en gebiedsbeschrijving.....	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	7
3. Actualisatie gebiedsbescherming Wnb	7
3.1 Natura 2000-gebieden.....	7
3.2 NNN en Natuur buiten EHS.....	8
4. Actualisatie provinciaal beschermde gebieden	8
4.1 Ganzenfoerageergebied en Ganzenslaapgebied	8
4.2 Weidevogelkerngebied en weidevogelkansgebied	8
5. Actualisatie soortenbescherming Wnb	9
5.1 Algemeen	9
5.2 Vissen	9
5.3 Amfibieën	9
5.4 Vogels.....	10
5.5 Vleermuizen.....	10
5.6 Overige zoogdieren	11
6. Weidevogelkansgebied	11
6.1 Achtergrond en bescherming.....	11
6.2 Situatie plangebied	12
6.2.1 Geschiktheid weidevogels	12
6.2.2 Aanvalsplan Grutto	14
6.2.3 Natuurbeheer	14
6.3 Standpunt BFW en Vogelwacht Dokkum.....	14
7. Conclusie en aanbeveling.....	15
Literatuurlijst	17
Bijlage I	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Noardeast-Fryslân is voornemens over te gaan tot uitbreiding van Betterwird te Dokkum (figuur 1). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is in 2018 door Altenburg en Wymenga (Schut, E. 2018) een ecologische beoordeling uitgevoerd. Dit enigszins gedateerde ecologisch onderzoek is aan actualisatie toe. Successie Natuurzaken is gevraagd deze actualisatie uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Daarnaast gaat het voorliggende rapport dieper in op het onderdeel 'Weidevogelkansgebied'.

Figuur 1. Weergave plangebied t.o.v. in de omgeving liggende beschermde gebieden (Bron: Schut, E. 2018).

De toetsing bestaat uit een actualisatie van de beoordeling op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande actualisatie van de aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van het planvoornemen op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt of er verandering zijn ontstaan op het gebied van de eventuele effecten van het planvoornemen op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. Als laatst wordt het onderdeel provinciaal beschermde gebieden herzien, waarbij dieper ingegaan wordt op het onderdeel 'Weidevogelkansgebied'. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is een actualisatie van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn "directe omgeving". Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming en provinciaal beschermde gebieden te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedsfeer van het planvoornemen, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van het planvoornemen beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het planvoornemen, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en -natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij het planvoornemen eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming en provinciaal beschermde gebieden vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daar voor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Plan- en gebiedsbeschrijving

In de ecologische beoordeling van Altenburg en Wymenga wordt genoemd dat voor de uitbreiding van bedrijventerrein Betterwird een onderzoeksgebied van circa 36 hectare (plangebied) is genomen. Binnen dit onderzoeksgebied zal circa 10 hectare aan bedrijventerrein worden ontwikkeld.

Het plangebied is gelegen ten westen van Dokkum (figuur 1). In de huidige situatie (figuur 2, weergave boven) is ten opzichte van de situatie in 2018 (figuur 2, weergave onder) nauwelijks

veranderd. Het bedrijventerrein is aan de zuidwestkant uitgebreid. Verder bestaat het gebied nog steeds grotendeels uit grasland op kleigrond met een agrarisch gebruik. Het wordt doorkruist door voedselrijke sloten, waarvan de oevers een rietbegroeiing hebben.

Het planvoornemen onveranderd ten opzichte van 2018. Het gebruik van het geplande nieuwe gedeelte van het bedrijventerrein komt overeen met het huidige gebruik van het bestaande bedrijventerrein Betterwird, gelegen ten oosten van het plangebied.

Figuur 2. Weergave boven: situatie gebied juli 2018. Weergave onder: situatie gebied april 2022. (Bron: satellietdataportaal).

2. Onderzoeksmethodiek

De actualisatie van de ecologische beoordeling bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar of er veranderingen zijn ontstaan rondom de verspreidingsgegevens van beschermde soorten in/rondom het plangebied. Tevens wordt duidelijk of er veranderingen zijn ontstaan rondom beschermd natuurgebieden in de directe omgeving van het plangebied. Middels een veldbezoek (3-05-2022) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Actualisatie gebiedsbescherming Wnb

In 2018 is het planvoornemen getoetst aan het onderdeel gebiedsbescherming Wet natuurbescherming (Wnb). In dit hoofdstuk wordt de toetsing geactualiseerd.

3.1 Natura 2000-gebieden

De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn 'Waddenzee' en 'Lauwersmeer', gelegen op circa 8 en 11 kilometer van het plangebied (zie figuur 1). Er zijn in de periode 2018-2022 geen nieuwe Natura 2000-gebieden toegewezen. Daarnaast is het aantal en type instandhoudingsdoelstellingen onveranderd gebleven.

Gezien de grote afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden zijn door bijvoorbeeld op de habitattypen en -soorten door onder meer trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatieve effecten van de werkzaamheden te verwachten.

De ganzen, zwanen en Smienten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen slapen in de Natura 2000-gebieden en foerageren in gebieden buiten de grenzen van deze gebieden. Volgens de externe werking van de Wet natuurbescherming zijn bovengenoemde vogelsoorten nog steeds beschermd buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden. De geschiktheid van het grasland binnen het plangebied als foerageergebied voor ganzen, zwanen en smienten is onveranderd. In de directe omgeving van het plangebied is in de huidige situatie echter voldoende alternatief foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Door uitvoering van de geplande werkzaamheden zullen de instandhoudingsdoelen van deze soorten daarom niet in gevaar komen.

Stikstofdepositie

In 2018 is vastgesteld (op basis van een schatting) dat door de geplande werkzaamheden en het toekomstige gebruik van het bedrijventerrein drempelwaarden voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zullen worden overschreden.

Sinds 1 juli 2021 is sprake van een bouwverstelling voor projecten. De vrijstelling geldt voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. De vrijstelling geldt niet voor de gebruiksfase van wat wordt gebouwd of aangelegd. Dat betekent bijvoorbeeld dat nog steeds een natuurvergunning nodig kan zijn voor de stikstofdepositie die wordt veroorzaakt door het verkeer op een aan te leggen weg of andere redenen die in de gebruiksfase een toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben (aanpakstikstof, 2021).

Het betreft een uitbreiding van het bedrijventerrein. Er mag worden aangenomen dat dit een toename in verkeersaanrekening teweegbrengt. Indien er nog geen stikstofcalculatie is uitgevoerd, wordt aangeraden dit te laten uitvoeren.

Conclusie Natura 2000-gebieden

Dit situatie rondom Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied is min of meer onveranderd. Naar verwachting zullen door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatieve effecten optreden op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden 'Waddenzee' en 'Lauwersmeer'. Wél wordt aangeraden om een stikstofcalculatie te laten uitvoeren om te onderzoeken of stikstofdepositie t.a.v. het planvoornemen tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen zal leiden.

3.2 NNN en Natuur buiten EHS

De situatie rondom het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) in het plangebied is onveranderd. Het plangebied maakt hiervan geen deel uit. Ditzelfde geldt voor 'Natuur buiten EHS'. Voor deze gebieden geldt geen externe werking, waarmee negatief effect door het planvoornemen is uitgesloten.

4. Actualisatie provinciaal beschermde gebieden

In 2018 is het planvoornemen getoetst aan het onderdeel provinciaal beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt de toetsing geactualiseerd.

4.1 Ganzenfoerageergebied en Ganzenlaapgebied

De situatie rondom Ganzenfoerageergebied en Ganzenlaapgebied is in de omgeving van het plangebied onveranderd t.o.v. 2018. Het plangebied is geen onderdeel van gebieden die zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied. Ditzelfde geldt voor ganzenlaapgebied. Dergelijke gebieden liggen niet in de directe omgeving.

4.2 Weidevogelkerngebied en weidevogelkansgebied

De situatie rondom Weidevogelkerngebied en Weidevogelkansgebied is in de omgeving van het plangebied onveranderd t.o.v. 2018. Het plangebied is onderdeel van Weidevogelkansgebied dat door de provincie Fryslân is aangewezen (Figuur 1). Weidevogelkansgebieden zijn zoekgebieden waarbinnen weidevogelkerngebieden geselecteerd en ontwikkeld worden. Weidevogelkansgebieden bieden voldoende rust en gevarieerde graslanden, waardoor er broedmogelijkheden voor weidevogels aanwezig zijn. Volgens de Verordening Romte is het in principe niet toegestaan om ruimtelijke ontwikkelingen (met uitzondering van agrarische ontwikkelingen) uit te voeren waardoor de openheid en rust wordt verstoord in gebieden die geschikt zijn voor weidevogels. De gemeente kan hiervan echter afwijken indien het een 'noodzakelijke ingreep van openbaar belang' betreft.

Door uitbreiding van het bedrijventerrein zal een klein gedeelte van het Weidevogelkansgebied verloren gaan. Dit betekent dat de gemeente de belangen zal moeten afwegen en tot een besluit moet komen of de uitbreiding wordt toegestaan. Indien de uitbreiding wordt toegestaan, geldt een compensatieplicht. Voor het verlies van geschikt weidevogelareaal is alleen financiële compensatie mogelijk. Het bedrag aan compensatie moet door de gemeente worden gestort in het provinciale weidevogelfonds.

Het plangebied betreft ca. 36 hectare, waarvan circa 10 hectare zal worden ingericht als bedrijventerrein. Daarnaast moet rekening gehouden met een verstoringscontour, omdat weidevogels verstoring zullen ondervinden van menselijke bedrijvigheid op het industrieterrein. In de Verordening Romte is aangegeven hoe groot de verstoringscontour is die moet worden gehanteerd. In dit geval moet rekening gehouden worden met een verstoringscontour van 300 meter (Verordening Romte).

Conclusie Provinciaal beschermde gebieden

Dit situatie rondom Provinciaal beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is onveranderd. Negatieve effecten op Ganzenfoerageergebied en Ganzenslaapgebied is uitgesloten. Wél geldt een compensatieplicht rondom het verdwijnen van een deel van het Weidevogelkansgebied. Voor het verlies van geschikt weidevogelareaal is alleen financiële compensatie mogelijk. In hoofdstuk 6 wordt dieper ingegaan op het onderdeel Weidevogelkansgebied.

5. Actualisatie soortenbescherming Wnb

In 2018 is het planvoornemen getoetst aan het onderdeel soortenbescherming Wet natuurbescherming (Wnb). In dit hoofdstuk wordt de toetsing geactualiseerd.

5.1 Algemeen

De situatie rondom de wet en regelgeving binnen de soortenbescherming is onveranderd ten opzichte van 2018. Zo zijn er geen soorten van de provinciale vrijstellingslijst van Friesland gehaald of bijgekomen.

In 2018 is vastgesteld dat gezien de ligging van het plangebied in landbouwgebied, er beperkte mogelijkheden zijn voor soorten die beschermd zijn volgens de Wnb. Aangezien de situatie in en direct rondom het plangebied min of meer onveranderd is ten opzichte van 2018, worden er op voorhand geen grote verschillen verwacht. Tijdens het veldbezoek is gelet op mogelijk aanwezige beschermde waarden binnen de soortenbescherming. Ook in 2022 zijn op voorhand de aanwezigheid van beschermde ongewervelden, planten en reptielen uitgesloten. Onderstaand worden de relevante soorten(groepen) behandeld.

5.2 Vissen

In 2018 is vastgesteld dat er in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten voorkomen. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van de grote modderkruiper. Aangezien de slotenstructuur en het beheer hiervan min of meer onveranderd is gebleven, is de aanwezigheid van de grote modderkruiper ook in 2022 uitgesloten.

5.3 Amfibieën

In 2018 is vastgesteld dat er in de omgeving van het plangebied geen beschermde amfibieën voorkomen. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van beschermde amfibieën. Daarnaast ontbreekt geschikt biotoop. Aangezien de slotenstructuur en het beheer hiervan min of meer onveranderd is gebleven, is de aanwezigheid van beschermde amfibieën ook in 2022 uitgesloten.

Wel komen in het gebied soorten als de bruine kikker en kleine watersalamander voor. Deze soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst. Voor deze soorten dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht. Dit kan door amfibieën in de gelegenheid te stellen om weg te bewegen van werkzaamheden die hun leefgebied aantasten, bijvoorbeeld door bij het dempen van sloten te werken richting een open einde.

5.4 Vogels

In 2018 is vastgesteld dat er in de omgeving van het plangebied geen jaarrond beschermde nest voorkomen. Tijdens het veldbezoek van 2022 is hetzelfde geconstateerd. Om deze reden is wezenlijke verstoring van jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek van 2022 is vastgesteld dat er meerder vogels in het gebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het gaat o.a. om nesten van de wilde zwaan, scholekster, meerkoet en soepgans. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

Wezenlijke verstoring ten aanzien van broedende vogels kan op verschillende manieren voorkomen worden, zoals genoemd wordt in de beoordeling van 2018. Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren is de meest zekere optie. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. In dit geval is het aan te raden het bosschage voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen. Er dient tevens te worden voorkomen dat tijdens werkzaamheden in het broedseizoen alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden aangetast. Dit is mogelijk door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan, door bijvoorbeeld bouw materiaal goed af te dekken. Mochten er toch vogels tot broeden komen en door de werkzaamheden worden verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Wet natuurbescherming en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

5.5 Vleermuizen

In 2018 is vastgesteld dat er in de omgeving van het plangebied vleermuizen voorkomen. Het betreffen de watervleermuis, meervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen zijn in 2018 uitgesloten. Op basis van het veldbezoek is eveneens in 2022 vastgesteld dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn in het plangebied.

Het gebied is marginaal geschikt als foerageergebied. Er liggen wat betreft foerageergebied in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden.

Het is, net als in 2018, mogelijk dat er boven de Dokkumer Ee en de Foudgumer Feart vliegroutes van watervleermuis en meervleermuis lopen. Om te voorkomen dat eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen worden verstoord, dient lichtuitstraling over het water tijdens de werkzaamheden, door verlichting van de bouwplaats of door gebruik van het bedrijventerrein te worden voorkomen.

5.6 Overige zoogdieren

In 2018 is vastgesteld dat in de omgeving van het plangebied de otter voorkomt. Langs het plangebied loopt de Dokkumer Ee, die geschikt is als leefgebied van otters. De Dokkumer Ee vormt de verbinding tussen het Lauwersmeergebied en het binnenland. Door werkzaamheden of gebruik van het bedrijventerrein direct naast de Dokkumer Ee, zou leefgebied van otters kunnen worden verstoord. Indien dit gebeurt, ontstaat een conflict met de Wet natuurbescherming. Om dit te voorkomen, is in 2018 geadviseerd om vanaf de Dokkumer Ee een zone van ten minste 10 meter breed vrij te houden van menselijke activiteit. Eventueel zou het gebied aantrekkelijker gemaakt kunnen worden voor de Otter door de zone een ecologisch vriendelijke inrichting te geven. Daardoor zouden mogelijkheden voor verblijfplaatsen van de Otter kunnen ontstaan. Gezien de min of meer onveranderde situatie in het gebied, adviseert Successie Natuurzaken om het advies uit 2018 aan te houden.

De beschermde waterspitsmuis komt voor in de omgeving van het plangebied (Melis 2012, NDFF). Er is echter binnen het plangebied zowel in 2018 als in 2022 geen geschikt leefgebied voor deze soort aanwezig, omdat de oevers van de watergangen niet ruig genoeg begroeid zijn.

Uit verspreidingsgegevens van zoogdieren is in 2018 vastgesteld dat soorten zoals aardmuis, bosmuis, egel, haas, konijn en steenmarter voorkomen in de omgeving van het plangebied (Melis 2012, NDFF). Provinciale Staten van Fryslân heeft vrijstelling van de Wnb verleend voor deze soorten bij projecten in het kader van ruimtelijk ontwikkeling. Voor als deze soorten geldt de zorgplicht. Deze situatie in 2022 is onveranderd gebleven.

6. Weidevogelkansgebied

In 2018 is vastgesteld dat het planvoornemen effect heeft op weidevogelkansgebied, waarvan de bescherming is opgenomen in de Omgevingsverordening Fryslân 2022. Inmiddels heeft Provincie Friesland een compensatiebedrag voor het weidevogelfonds vastgesteld. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de kwaliteiten van het gebied omtrent weidevogels. De kwaliteiten dienen te worden afgezet tegen de maatschappelijke urgentie van een groter bedrijventerrein.

6.1 Achtergrond en bescherming

Binnen weidevogelkansgebieden liggen weidevogelkern- en plusgebieden. De kansgebieden vormen zoekgebieden voor de ontwikkeling van weidevogelkern- en plusgebieden. De kern- en plusgebieden bestaan uit groepen van beheerde percelen waarop inrichting en beheer optimaal zijn afgestemd op de weidevogels in de kader van de instandhouding van weidevogels.

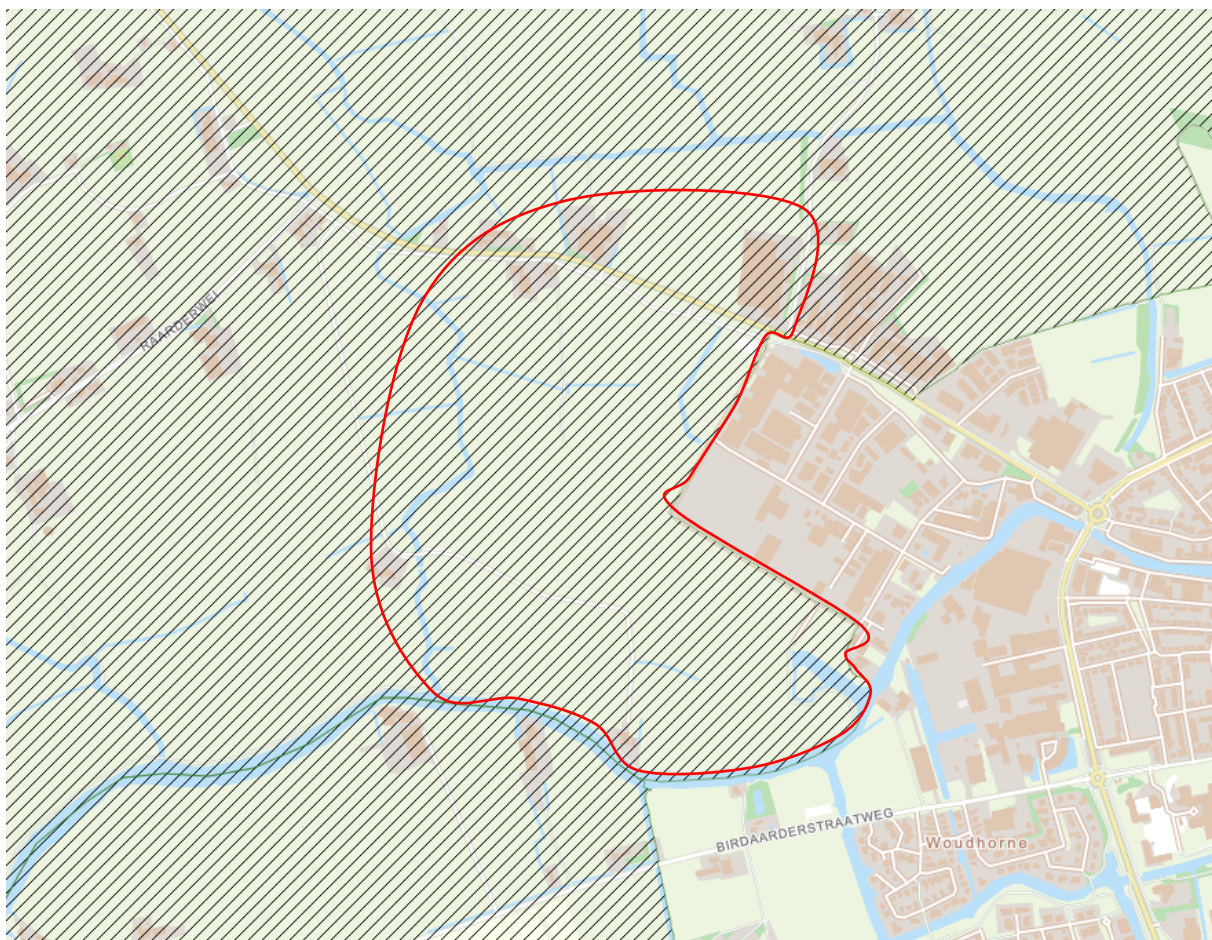
Binnen de omgevingsverordening Fryslân 2022 worden eisen gesteld voor compensatie en mitigatie van verloren gegane weidevogelgebieden. Verlies van weidevogelkansgebieden door ruimtelijke ingrepen is enkel toegestaan wanneer een ruimtelijke ingreep van openbaar belang is. Daarbij moet wel aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- De natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep.
- De mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken worden zo veel mogelijk benut.

Wanneer er gebied verloren gaat groter dan een 0,5 ha, dat vanwege rust en openheid voor weidevogels geschikt is, wordt dit door het bevoegd gezag financieel gecompenseerd door storting van een bedrag in een weidevogelcompensatiefonds voordat het omgevingsplan wordt vastgesteld.

6.2 Situatie plangebied

Het plangebied (incl. verstoringszone van 300 meter ten noorden, zuiden en oosten) liggen binnen het Weidevogelkansgebied. Het bestaande deel van het industrieterrein ten westen van het plangebied valt buiten het weidevogelkansgebied (figuur 3). Het plangebied inclusief verstoringsafstand van 300 meter heeft een omvang van circa 100 hectare.

Figuur 3. Weergave plangebied inclusief verstoringsafstand t.o.v. Weidevogelkansgebied (gearceerd) (Bron: Kaartenkijldoos Fryslan).

De uitbreiding van het industrieterrein is omwille van economische overwegingen van openbaar belang voor de stad Dokkum. Het betreft een uitbreiding van het bestaande industrieterrein aan de westkant van het plangebied. Vrijwel het gehele industrieterrein grenst aan Weidevogelkansgebied. Dit betekent dat ook eventuele alternatieve locaties voor een uitbreiding effect hebben op weidevogelkansgebied. Het industrieterrein grenst aan de westkant met de bebouwde kom van Dokkum. Alternatieven voor uitbreidingen zijn er logischerwijs niet.

6.2.1 Geschiktheid weidevogels

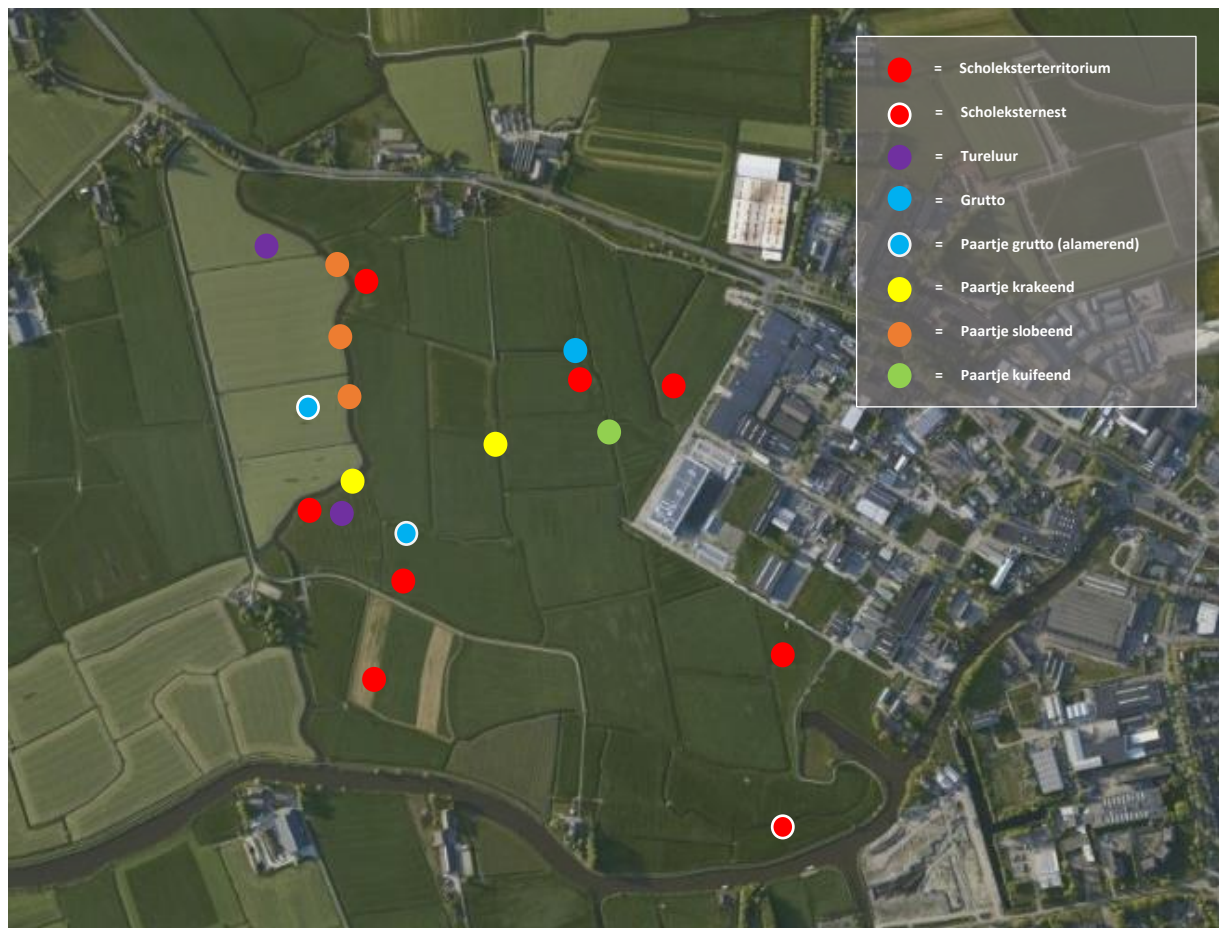
Het ecologisch onderzoek naar geschiktheid van het gebied voor weidevogels bestaat uit een veldbezoek in het vogelbroedseizoen om een indruk te verschaffen van de plaatselijke geschiktheid

van het weidevogelhabitat en aanwezige broedvogels. Daarnaast er contact gelegd met de BFVW en Vogelwacht Dokkum broedvogelgegevens van het gebied.

Veldbezoek

Op basis van het veldbezoek is vastgesteld dat het plangebied marginaal geschikt is voor weidevogels. Het waterpeil is relatief laag variërend tussen de 0.5 en 1.5 meter onder het maaiveld. Het betreft voor het overgrote deel (zeer) intensief beheerde graslandpercelen met op enkele plekken lage dichtheden van kruiden als paardenbloem, pinksterbloem en kruipende boterbloem.

Tijdens het veldbezoek van 3-5-2022 zijn in het gebied 8 paartjes scholekster, 3 paartjes grutto en 2 paartjes tureluur waargenomen, waarvan mag worden aangenomen dat deze paartjes in het gebied een broedterritorium hebben of kunnen gaan krijgen binnen het huidige broedseizoen. Van één van de scholeksterpaartjes is een legsel aangetroffen (figuur 4). Daarnaast zijn erin en direct rondom de Foudgumer Feart drie paartjes slobbeend, in het gebied twee paartjes kraakeend en een paartje kuifeend waargenomen. Onbekend is of deze eendensoorten in het gebied een broedterritorium hebben.

Figuur 4. Weergave (potentiele) broedvogels binnen plangebied bij veldbezoek 3-5-2022 (Bron: kaart EHS Fryslan).

Naast de primaire en secundaire weidevogels zijn er meerdere nesten aangetroffen van de wilde zwaan, meerkoet en soepgans. Tevens wordt verwacht dat er meerdere wilde eenden in het gebied broeden.

Broedvogelgegevens BFVW

De broedvogels binnen het plangebied en omgeving wordt door de Vogelwacht Dokkum jaarlijks geïnventariseerd en beschermd. Op basis van de resultaten van de afgelopen drie jaar is op te maken dat binnen het plangebied het aantal broedsels relatief laag is. Binnen de verstoringafstand ten westen van het plangebied liggen een aantal percelen met jaarlijks een kleine cluster met wisselende resultaten van de kievit, tureluur, grutto en scholekster. Verder ten Westen en noordwesten van het plangebied, buiten de verstoringzone, liggen grotere clusters met hoge dichtheden weidevogels (zie bijlage I).

6.2.2 Aanvalsplan Grutto

Kansrijke gebieden in het Aanvalsplan Grutto, omvat gebied waarin kansen liggen om de populatie van de grutto en andere weidevogels te verbeteren. Dit kansrijke gebied komt grotendeels overeen met het Weidevogelkansgebied. Het plangebied inclusief verstoringzone valt binnen het kansrijke gebied Aanvalsplan Grutto. In Friesland wordt uitgegaan van 10 'echte' zoekgebieden waarvan een aantal meer dan één kansgebied omvat. Ten westen van het plangebied ligt het zoekgebied Marrumermieden en Klaarkampermeer (bron: Aanvalsplan Grutto). Het plangebied en verstoringzone ligt buiten dit zoekgebied.

6.2.3 Natuurbeheer

Uit het natuurbeheerplan 2022 is op te maken dat het gebied is toegewezen als agrarisch natuurtipe A11 Open grasland. Binnen de grenzen van dit gebied is subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer mogelijk. Op basis van de huidige intensiviteit van het beheer, het lage waterpeil, lage dichtheden kruiden, greppelstructuur en relatief lage hoeveelheden weidevogels, is het niet aannemelijk dat er agrarisch natuurbeheer wordt toegepast binnen het gebied.

6.3 Standpunt BFVW en Vogelwacht Dokkum

Voorkomend uit het contact met de BFVW (Inge van der Zee) en de voorzitter van Vogelwacht Dokkum (Bert Elderhuis) is gebleken dat de vogelwacht niet blij is met de uitbreiding, omdat er opnieuw habitat voor de weidevogels verloren gaat. In het gebied wordt door de vogelwacht al jaren veel tijd en energie gestoken in de nazorg/bescherming van weidevogels. Men is echter nuchter genoeg om te begrijpen dat vooruitgang niet tegengehouden kan/moet worden. De vogelwacht zou graag zien dat er een billijke vergoeding voor de achteraf vergeefse inspanningen van de vogelwacht wordt gedaan, zodat hen de kans wordt geven om elders extra in te zetten op verbeteren van de habitat voor de weidevogels.

De BFVW vindt dat de uitbreiding wel heel dicht in de buurt komt van twee mooie clusters weidevogels (aan de west- en aan de noordzijde) (zie hiervoor ook Bijlage I). Dit betekent verlies van openheid voor die clusters, het is daarom maar de vraag of die weidevogels daar dan wel blijven komen. Ook dit zou o.i. meegenomen moeten worden in de afweging in het kader van de Verordening Romte.

7. Conclusie en aanbeveling

Herziening toetsing Wet natuurbescherming 2018

Gemeente Noardeast-Fryslan is voornemens over te gaan tot uitbreiding van Betterwird te Dokkum. In het kader van de vergunningsaanvraag is in 2018 door Altenburg en Wymenga een ecologische beoordeling uitgevoerd. Successie Natuurzaken is gevraagd deze actualisatie uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Daarnaast gaat het voorliggende rapport dieper in op het onderdeel 'Weidevogelkansgebied'.

Op basis van de actualisatie is vastgesteld dat er t.a.v. de ecologische wet en regelgeving in 2018 geen relevante veranderingen hebben opgetreden tot aan mei 2022. Daarnaast hebben er geen noemenswaardige ecologische veranderingen binnen de invloedsfeer van het planvoornemen plaatsgevonden.

Omtrent gebiedsbescherming (Wnb) dient, indien reeds nog niet uitgevoerd, middels een stikstofcalculatie duidelijk te worden of er drempelwaarden voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zullen worden overschreden.

Binnen de soortenbescherming (Wnb) zal geen conflict met de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten ontstaan, mits het verstoren van broedende vogels en hun nesten, het verstoren van eventueel aanwezige vliegroutes van vleermuizen en het verstoren van leefgebied van de otter wordt voorkomen. Maatregelen om het verstoren van broedvogels, van vliegroutes van vleermuizen en van leefgebied van de otter te voorkomen worden beschreven in §4.4, 4.5 en 4.6, van de rapportage uit 2018 (Schut, E. 2018). Tevens dient ten aanzien van vissen en amfibieën te worden voldaan aan de zorgplicht.

Verdieping Weidevogelkansgebied

Binnen het onderzoek is in kaart gebracht welke weidevogelsoorten voorkomen in het gebied en in welke aantallen deze in het gebied broeden. Tevens is de geschiktheid van het broedhabitat in kaart gebracht. Binnen het plangebied en verstoringszone vindt geen agrarisch natuurbeheer plaats. Binnen het Aanvalsplan Grutto is het gebied aangewezen als kansgebied, het betreft echter geen zoekgebied.

De vogelwacht zou graag zien dat er een billijke vergoeding voor de achteraf vergeefse inspanningen van de vogelwacht wordt gedaan, zodat hen de kans wordt geven om elders extra in te zetten op verbeteren van de habitat voor de weidevogels. De BFWV vindt dat de uitbreiding wel heel dicht in de buurt komt van twee mooie clusters weidevogels (aan de west- en aan de noordzijde) (zie hiervoor ook Bijlage I). Dit betekent verlies van openheid voor die clusters, het is daarom maar de vraag of die weidevogels daar dan wel blijven komen. Ook dit zou o.i. meegenomen moeten worden in de afweging in het kader van de Verordening Romte. Op basis van de verstoringszone (300 meter) vallen de twee clusters weidevogels buiten de invloedsfeer van het planvoornemen.

Op basis van de bevindingen is het aan Gemeente Noardeast Fryslan om de kwaliteiten af te zetten tegen de maatschappelijke urgentie van het planvoornemen. Daarnaast wordt aangeraden contact op te nemen met Vogelwacht Dokkum (voorzitter Bert Elderhuis) om de mogelijkheden voor een

financiële compensatie voor het verbeteren van leefgebied van weidevogels in de omgeving te bespreken. In het kader van draagvlak richting de Vogelwacht en bovenal het verbeteren van leefgebied van weidevogels in de omgeving, wordt aangeraden om het compensatiebedrag (of een deel daarvan) dat Provincie Fryslan heeft vastgesteld, in te zetten voor compensatie rondom de weidevogelclusters (zie bijlage I) ten westen en/of noordwesten van het plangebied. Momenteel werkt Successie Natuurzaken in samenwerking met de vogelwacht aldaar aan een vergelijkbaar compensatieproject in Zuidwest Friesland. Successie Natuurzaken zou ook voor de uitbreiding van het industrieterrein Betterwird eventueel een rol kunnen betekenen voor de invulling van het compensatiebedrag in de omgeving. Ook wordt aangeraden contact te leggen met de BFW (Inge van der Zee) om eventuele zorgen over de twee grote weidevogelclusters in de omgeving (buiten verstoringszone) weg te nemen.

Literatuurlijst

Aanvalsplan Grutto, 2020. Een initiatief van Pieter Winsemius en Ferd Crone, It Fryske Gea, de Friese Milieu Federatie en Vogelbescherming Nederland.

Gedeputeerde Staten van Fryslân, 2022. Omgevingsverordening Fryslân

Schut, E. 2018. A&W-notitie 3071. Ecologische beoordeling van de uitbreiding van bedrijventerrein Betterwird te Dokkum. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Stikstof aanpak, 2021. *Stikstofwet gaat in per 1 juli 2021*. [Online] Beschikbaar op:
<https://www.aanpakstikstof.nl/actueel/nieuws/2021/06/18/stikstofwet-gaat-in-per-1-juli-2021>

Synbiosys, 2017. *Kaart Natura 2000 gebieden*. [Online] Beschikbaar op:
<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Websites:

<https://NDFF.nl/>

<https://telmee.nl/>

<https://waarneming.nl/>

Kaartenkijldoos, provincie Fryslân.

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart (Planologische EHS)

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7c0f48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Bijlage I

